

540 de lei pentru persoanele executate sau decedate în locurile de represiune: o compensație rușinoasă care încalcă demnitatea umană, stabilită acum 32 ani, mai este valabilă și astăzi

Pe 13 iunie, în Republica Moldova este comemorat primul val al deportărilor staliniste din Basarabia, un eveniment tragic din istoria noastră națională, marcat de suferință și încălcări grave ale drepturilor omului. În noaptea de 12 spre 13 iunie 1941, autoritățile sovietice au lansat o operațiune masivă de deportare a populației din Basarabia și nordul Bucovinei.

Peste 26 mii de oameni au fost ridicați de la casele lor, în

majoritate intelectuali, fermieri, profesori, preoți și funcționari publici, considerați „dușmani ai poporului”. Aceștia au fost transportați în vagoane de vite către regiuni îndepărtate din Siberia și Kazahstan, unde condițiile de viață erau extrem de dure, cu o rată a mortalității extrem de ridicată.

După 83 de ani de la acele evenimente și 32 de ani de independență, Republica Moldova încă nu și-a respectat obligația morală și juridică față de cei care au fost victimele acestor crime împotriva umanității. Ca stat și societate avem restanțe mari la capitolul reabilitării victimelor și a descendenților lor. Regretabil este și faptul că despre aceste evenimente, care au marcat viața și viitorul populației Republicii Moldova, ne amintim doar de câteva ori pe an, iar puținii cercetători sau activiști care continuă să studieze și să comunice despre amenințările tot mai evidente și riscurile de repetare a istoriei, rămân marginalizați sau ignorați de către societate și autoritățile competente.

Amintim că, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat, la 8 decembrie 1992, Legea specială Nr. 1225 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, care are drept scop reabilitarea victimelor represiunilor, reintegrării lor în drepturile politice, sociale și compensării pagubelor materiale.

Potrivit art. 14 din prezenta Lege, „soții care nu au întemeiat o altă familie, părinții sau copiii persoanelor executate în urma represiunilor politice sau decedate în locurile de deținere specială sau în drum spre ele, care sunt cetățeni ai Republicii Moldova, primesc, la cerere, o compensație în mărime de **540 de lei**[\[1\]](#) pentru fiecare persoană executată sau decedată, suma fiind plătită în modul stabilit de Guvern”.

Asociația Promo-LEX și Asociația Foștilor Deportați și Deținuți Politici din Republica Moldova consideră că această

compensație este una care încalcă grav demnitatea umană prin faptul că valoarea simbolică a acestei compensații nu reușește să reflecte gravitatea crimelor comise și nici să ofere un minim de sprijin material necesar pentru a atenua impactul psihologic al pierderii suferite.

Într-o societate care aspiră la respectarea și promovarea drepturilor omului, este esențial ca măsurile de reparație să fie proporționale cu suferințele îndurate și să contribuie real la restabilirea demnității victimelor. Prin urmare, solicităm Parlamentului abrogarea normei sus menționate și adoptarea prevederilor care să fie în corespundere cu dezideratul asumat de compensare proporțională și echitabilă, pentru toate prejudiciile suferite de către victimele represiunilor politice.

[1]

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123699&lang=ro,
ultima accesare la 12.06.2024